

Wie weet

Minister Verhagen wil dat de EU Kinderarbeid gaat aanpakken, eventueel met een boycot. Maar hoe weet je of een product door kinderen is gemaakt?

Door Mees van der Made
Amsterdam

Weinig mensen zullen voorstander zijn van kinderarbeid. Toch blijkt het lastig om te zorgen dat producten niet door kinderhanden worden gemaakt.

De wil om kinderarbeid te stoppen is er. Internationaal is er afgesproken dat alle kinderen in 2015 naar school gaan - dit is een van de VN-millemillendoelen. In Nederland werd vorige week nog een motie van Groenluis en de SP aangenomen, om zo snel een importverbod in te stellen voor spullen die door kinderen zijn gemaakt. Minister Verhagen van Buitenlandse Zaken kreeg de opdracht om een impoortverbod te bepalen in Brussel.

Het leek er op dat zo'n kindarbeidboycot weinig Europese steun zou krijgen. Maar minister Verhagen blijkt zijn best te hebben gedaan. Gisteren werd bekend dat de Europese Commissie (EC) moet onderzoeken of spullen, gemaakt met de ergste vormen van kinderarbeid, geweerd kunnen worden van de Europese markt.

De EC moet bovendien met de betrokken landen gaan onderhandelen, onderzoek doen naar een mogelijk boycot en kijken naar wat bedrijven zelf kunnen doen tegen kinderarbeid.

Ben prachting streven, zeggen kinderbewerkerden, maar hoe ga je zo iets doen? Want rond kinderarbeid zijn nog veel vragen onbeantwoord. Dat het bestaat is wel een gegeven.

Volgens de ILO, de Internationale Arbeidsorganisatie van de Verenigde Naties, werken er wereldwijd ongeveer 218 miljoen kinderen. Van hen is ongeveer 70 procent werkzaam in de agrarische sector, bijvoorbeeld als katoenplukker.

Moelijker te beantwoorden is welk product door kinderhanden is gemaakt. Vaak besteden fabrieken hun werk weer uit aan zogeheten 'subcontractors', vertelt Sofie Schop van de Nederlandse Fair Wear Foundation, die controleert hoe kledingmakers hun producten maken. 'Wij hebben nu de capaciteit om fabrieken te inspecteren, maar wat daarbuiten gebeurt, is lastiger te controleren.' Ook de Schone Kleren Campagne, een organisatie voor duurzame kleding, kijkt alleen naar de assemblage, het aan elkaar naaien van kleding, en niet naar het proces dat daaraan vooraf gaat.

Lange productketens zijn een groot probleem bij de aanpak van kinderarbeid. De kledingverkoper in de Nederlandse winkel zal geen kind zijn. En toezicht op fabrieken is vaak ook nog mogelijk. Maar wat als de kledingfabriek sommige taken uitbestedt? En wie heeft eigenlijk het katoen geplukt waar de kleren van zijn gemaakt?

Het merendeel van de kleding in Nederland is nog altijd gemaakt met kinderarbeid, ook de duurere merken, stelt Jetteke van der Schate Olivier, internationaal coördinator van de campagne Stop Kinderarbeid. Bij

waar kind aan werkt?

Te jong om te werken in de textielindustrie van India werken veel kinderen.

Foto Campagne Stop Kinderarbeid

de katoenproductie zijn heel veel kinderen betrokken. Ook werken er veel jongeren in naaiateliers.

Of er uiteindelijk kinderen hebben meegewerkt aan een product, blijft zo lastig te achterhalen. Gerard Oonk, directeur van de landelijk India Werkgroep (IWW) en betrokken bij de campagne Stop Kinderarbeid, is blij dat de

En bedrijven dan?

Verschuillende bedrijven doen hun best om kinderarbeid te vermijden, al is een '100 procent kindvrij-garantie' niet altijd te geven. 'Ja, soms is het lastig, maar als bedrijf heb je gewoon een verantwoordelijkheid je productketen te kennen', zegt Bernedine Bos van MVO Nederland, een organisatie die bedrijven adviseert op gebied van duurzaamheid. 'Niet altijd is het kinderwerk direct uit te bannen. Maar zoek dan naar een goede, lokale oplossing', adviseert Bos bedrijven. 'Kijk of kinderen anders eerst een dagdeel werken en daarna naar school kunnen. Of zorg, in het uiterste geval, dat je zelf die kinderen opleid binnen je bedrijf.'

niet voor de export, waardoor een EU-boycot een beperkt effect zou hebben. Als alternatief voor een boycot zijn er net zoveel oplossingen als er problemen zijn. Door oudere arbeiders beter te betalen, zullen zij hun kinderen niet naar de fabriek sturen. Hoe beter het onderwijs, hoe aantrekkelijker school wordt in vergelijking met werk. En bedrijven moeten meer openheid geven in hun productieprocesses, zodat consumenten ook beter kunnen kiezen voor duurzame producten.

'Maar ook politieke druk kan geen kwaad', zegt Oonk. 'Sinds de VS hebben gezegd een lijst te gaan maken met kindarbeidproducten, gaat India ineens beter op kinderarbeid letten. Ik heb geen idee hoe Amerika die lijst precies wil maken. Maar het helpt nu al een beetje.'

EU aandacht heeft voor kinderarbeid. 'Maar een boycot? Dat heeft veel haaken en ogen. Hoe ga je dat doen? Neem de tapijtproductie - daar werken kinderen. Ga je de hele sector boycotten? Doe je het per bedrijf? Je loopt met een boycot het gevaar dat ook werkgelegenheid van volwassenen verloren gaat. Waardoor zij zelfs mis-